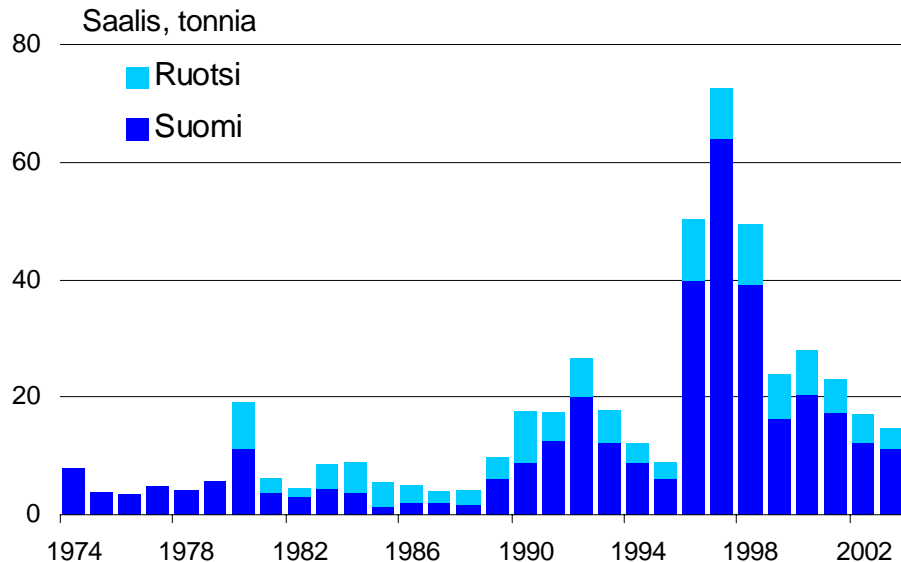

Tornionjoen ja Simojoen lohisaaliit pienentyivät edelleen

Tornionjoki

Tornionjoen Suomen puoleinen lohisaalis oli vuonna 2003 11,3 tonnia (1 900 yksilöä) ja kokonaissaalis Ruotsin saalis mukaan lukien 14,7 tonnia (2 400 yksilöä). Lohta saatiin vähemmän kuin kertaakaan vuoden 1995 jälkeen (kuva 14). Myös vetouistelun yksikkösaalis oli alhainen.

Kuva 14. Tornionjoen lohisaalis 1974–2003 kalastustiedustelujen perusteella arvioituna. Ruotsin saalis on arvioitu vuodesta 1980 lähtien ja arviot perustuvat Ruotsin kalastushallituksen (Fiskeriverket) seurantoihin.

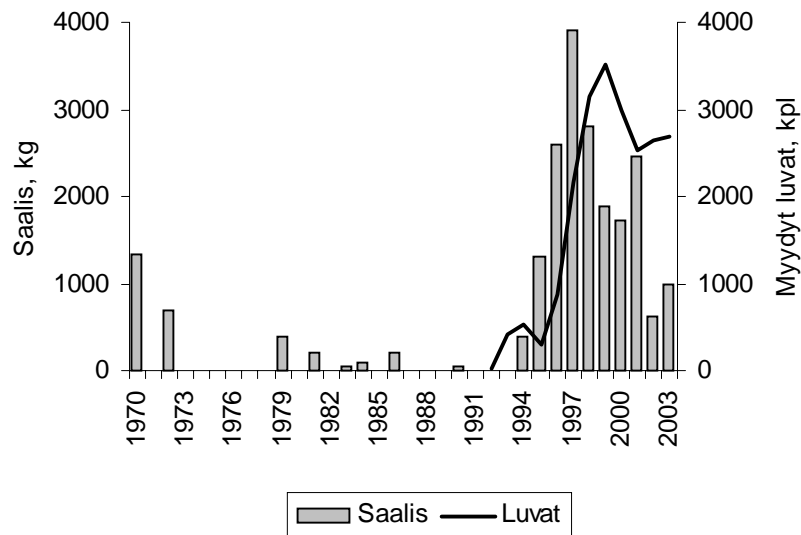
Tornionjokeen vuonna 2003 nousseista lohista 40 % oli saalisnäytteiden perusteella kolmen merivuoden kaloja, 34 % kahden merivuoden kaloja ja 18 % yhden merivuoden kaloja. Loput lohet olivat neljän tai useamman merivuoden ikäisiä ja valtaosa niistä oli uudelleenkutijoita. Koska lohien ikärakenne oli vanha, naaraiden osuus oli tavanomaista suurempi. Luonnossa syntyneiden yksilöiden osuus oli 91 %. Suurin osa (80 %) näytelohista oli peräisin vuonna 1997 tai 1998 kuoriutuneista vuosiluokista.

Vuodesta 2000 lähtien Tornionjoesta on vaeltanut merelle selvästi aiempaa enemmän lohenpoikasia. Kahden viime vuoden saaliit Tornionjoesta ovat olleet paljon pienempiä kuin vaelluspoikastuotannon kehityksen perusteella olisi voinut odottaa.

Simojoki

Simojosta vapakalastuksella saatu lohisaalis joen yläosan saalis mukaanlukien oli vuonna 2003 noin 1000 kg, eli hieman enemmän kuin edellisvuonna (kuva 15). Simojoen saaliit ovat olleet parina viime kesänä paljon pienempiä kuin vaelluspoikastuotannon kehityksen perusteella olisi voinut odottaa.

Heikoille jokisaaliille saattaa olla osaselityksenä poikkeuksellisen matala ja lämmin vesi, mikä on mahdollisesti heikentänyt lohenkalastuksen tuloksellisuutta sekä Tornion- että Simojoella. Tämä tuskin riittää yksinään havaitun suuruisen ristiriidan selittämiseen, vaan ilmeisesti lohien merikuolleisuus on kasvanut viime vuosina, minkä vuoksi nousukalamäärät eivät ole kehittyneet odotusten mukaisesti.

Kuva 15. Simojoen lohisaalis ja myytyjen vapakalastuslupien määrä. Saaliit on arvioitu kalastustiedustelujen perusteella. Ennen vuotta 1994 ei tiedusteluja tehty vuosittain. Vuosien 2001 ja 2002 lupamäärä koskee vain Simon kunnan puolelle myytyjä yhteislupia, mutta saalis koko jokea.

Vuosittaista vaihtelua Tornionjoen ja Simojoen lohenpoikasmäärissä

Tornionjoki

Tornionjoella kesänvanhojen luonnonpoikasten keskitiheys nousi vuonna 2003 huomattavasti, ollen samaa luokkaa kuin huippuvuonna 1998. Vanhempien poikasten tiheydet laskivat jonkin verran verrattuna edellisvuoden tasoon (kuva 16). Kaikenikäisten luonnonpoikasten tiheydet ovat kuitenkin edelleen selvästi suuremmat kuin 1980-luvulla ja 1990-luvun alkupuolella. Vuoden 2004 koekalastusten alustavien tulosten mukaan kesänvanhojen luonnonpoikasten keskitiheys putosi vuonna 2004 kolmannekseen edellisvuodesta, eli samalle tasolle kuin vuosien 2000-2002 poikastiheydet. Vanhempien poikasten tiheys puolestaan kasvoi jonkin verran, mikä on luonnollista seurausta vuonna 2003 runsaslukuisina kuoriutuneista poikasista.

Vuonna 2004 Tornionjoesta arvioitiin vaelluspoikaspyynnin perusteella vaeltaneen merelle todennäköisimmin noin 900 000 luonnossa syntynyttä ja vajaat 20 000 istutusperäistä vaelluspoikasta. Suurin osa mereen vaeltaneista luonnonpoikasista oli kuoriutunut vuonna 2001. Poikasmäärä oli suurin 1980-luvulta alkaneen seurannan kuluessa, mutta arvio sisältää huomattavasti epävarmuutta. Kun sähkökalastustulokset liitetään mukaan arviointiin, todennäköisin vaelluspoikasten määrä tulee pienenevän esitetystä. Siitäkin huolimatta vaelluspoikasarvio vuodelle

2004 on selvästi odotettua suurempi. Eräs, mutta tuskin ainoa syy tähän on tavanomaista aikaisemmin keväällä aloitettu vaelluspoikaspyynti, minkä vuoksi myös kaikkein varhaisimmin vuonna 2004 merelle vaeltaneet poikaset saatiin mukaan poikasmäärien arviointiin.

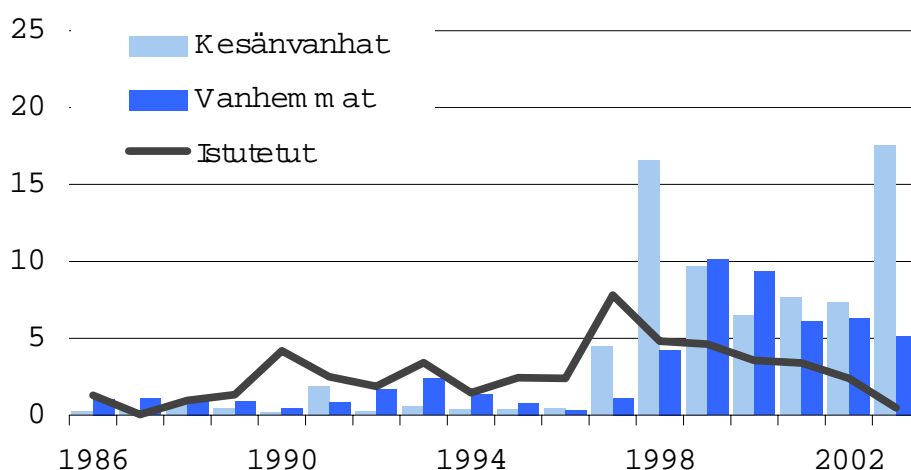
Istutuksista peräisin olevien vaelluspoikasten määrä on vähentynyt nopeasti, koska tuki-istutuksia ei ole tehty sitten kevään 2002.

Simojoki

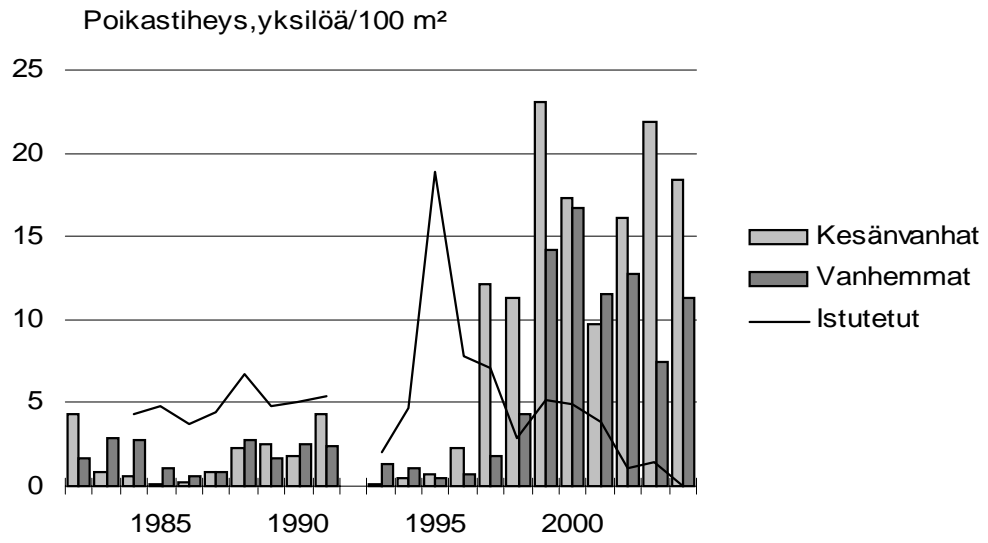
Simojossa kesänvanhojen poikasten tiheydet laskivat alustavien arvioiden mukaan jonkin verran edellisvuodesta, mutta lasku ei ollut kovin suuri (kuva 17). Runsaiden sateiden vuoksi vain runsas puolet vakiokoealueista saatiin kalastettua, ja näistäkin vain osa kolmen peräkkäisen kerran menetelmällä, mitä Simojolla on käytetty vakiona. Kaksikesäisten ja sitä vanhempien luonnonpoikasten tiheydet sen sijaan nousivat hieman, mikä oli edellisvuoden kesänvanhojen poikasten korkeiden tiheyksien perusteella odotettavissakin. Joen ylimmällä osalla Portimo- ja Simojärven välillä voitiin kalastaa vain yksi koski, mutta siitä ei löydetty lohen luonnonpoikasia.

Vaelluspoikaspyynnin ja sen yhteydessä käytetyn Panjet-merkinnän perusteella Simojosta arvioitiin vaeltaneen mereen 29 000 luonnossa syntyneitä vaelluspoikasta ja kymmenisen tuhatta istutusalkuperää olevaa smoltia vuonna 2004, mikä oli selvästi vähemmän kuin edellisvuosina. Arvio poikkeaa aiemmista vuosista osin smolttiryssä uuden pyyntipaikan takia, jolloin ryan pyyntiteho parani oleellisesti entisestä. Joka tapauksessa viiden viimeisen kevään luonnonsmolttimäärät ovat olleet Simojolla korkealla tasolla, ja koskien poikastiheyksien perusteella arvioituna tason pitäisi säilyä hyvänä myös lähivuosina.

Poikastheys, yksinä / 100 m²

Kuva 16. Luonnossa syntyneiden lohenpoikasten sekä istutusalkuperää olevien poikasten tiheydet Tornionjoen suomenpuoleisilla lisääntymisalueilla sähkökalastusten perusteella arvioituna. Vuoden 2004 lopulliset poikastiheydet puuttuvat toistaiseksi.

Kuva 17. Luonnossa syntyneiden lohenpoikasten sekä istutusalkuperää olevien poikasten tiheydet Simojoessa sähkökalastusten perusteella arvioituna.